

¿De quina esquerra parlem?

Sembla que Rafael Ribó ha pres com a referència, per al seu missatge de renovació de l'esquerra, Esquerra Republicana de Catalunya. Iniciativa per Catalunya es troba en un important tombant històric i l'única forma de mantenir la cohesió és cercant un boc emissor. La modèstia i la humilitat no solen ser virtuts dels rics vinguts a menys. Els dirigents del PSUC, amb excepcions, es van acostumar tant a dirigir l'orquestra mentre va durar l'oposició antifranquista i en la transició, que encara avui es creuen trobar investits de l'autoritat moral del mandarinatge polític, sentenciant qui és un polític seriós i qui és un saltimbanqui. Em sembla que si volen començar a afinar el discurs haurien d'abandonar l'arrogància.

Però és difícil. En la direcció de l'esquerra comunista –extensible a l'esquerra socialista– hi ha una generació determinada procedent d'una extracció social determinada. Amb uns perfils humans propers a la cinquantena d'anys, professors universitaris de Barcelona i fills de casa bona. Tenen bona premsa: els periodistes que manen, de la mateixa generació, és lògic que els idolatrin quan parlen ex-càtedra, com en Ribó mateix reconeix. En canvi a Esquerra Republicana s'han donat la mà les generacions de més de seixanta-cinc anys –als quals els leninistes han considerat dubtosa-ment d'esquerres– i gent de la quarantena en avall, mestres o professors, de comarques i fills de cases modestes. No tenen bona premsa a la capital, on els consideren de segona fila.

Per això, Ribó i els que l'han precedit en el PSUC estaven acostu-

mats a ser tractats com a estrelles de la sèrie A. I així continua sent en els mitjans de difusió nacionals. Però els electors populars d'esquerra han començat a donar el seu suport a polítics de la sèrie B, que, com se sap, pot arribar a tenir molta audiència.

Des de la prepotència del qui se sap A, Ribó es permet fer algunes crítiques a ERC, en la darrera entrevista a EL TEMPS. N'annoto algunes: discurs esquemàtic, estil propagandístic, inviabilitat del projecte, manca de receptivitat entre immigrants del missatge independentista.

No sé de què s'estranya el senyor Ribó. Les trames de la sèrie B solen ser més esquemàtiques que els complexos i estudiats guions de la sèrie A. Però quan els polítics estel·lars en la transició –amb tots els seus matisats discursos– ens han conduït a una democràcia perversa, que ha heretat bona part dels tics franquistes i que ha conduït la qüestió nacional a un atzucac, el mínim que es pot esperar és que algú comenci a rebre'n les conseqüències negatives, encara que els Oscar els continuïn guanyant, per ara, els de sempre. No és estrany que un producte que ha de convèncer posicions tan oposades, com el que ven el senyor Ribó, tingui la mateixa opacitat i públic que l'art i assaig.

Esquerra no té *botafumeiros* en els mitjans de comunicació, ans al contrari. Esquerra no té, com el PSUC o el PSC, patums de sèrie A malcriats pel sistema perquè circulin per totes les tertúlies radiotelevisives i per les columnes de premsa creant opinió que legítim el règim de la transició Felipe-pu-

jolista i a la seva lleial oposició tardo-comunista. Esquerra es respectada en els mitjans de difusió comarcal com a força present en tots els àmbits de les preocupacions ciutadanes, començant per les municipals. I és per afrontar el bloqueig informatiu que es recorre a la propaganda. D'altra banda, la premsa només atèn el partit quan desenvolupa accions simbòliques, no quan es preocupa d'una empresa en crisi o d'una carretera en mal estat.

Pel president d'Iniciativa és inviable la independència, però no ens dona la seva solució, tot i que se sap que és el federalisme. ¿És més fàcil obtenir a Catalunya una majoria per la independència que iniciï un procés de negociació amb Madrid des d'una posició de força, o és més fàcil esperar a tenir a la Carrera de San Jerónimo una majoria favorable a no se sap quin federalisme?

¿Els andalusos, el castellà i el mercat espanyol són obstacles a la independència? Ribó utilitza arguments criptolerrouixistes que centren en la distinció ètnico-lingüística la pertinença nacional. ¿Són els escoçosos majoritàriament angloparlants contraris a la independència d'Escòcia? ¿Ho són els bascos, dels quals molt pocs dominen la seva llengua? No són els catalans d'origen andalusí igualment espoliats per l'estat espanyol? ¿Té el mercat espanyol la seguretat de l'època proteccionista ara que han caigut les fronteres? ¿Pot fer repercutir l'industrial català els sobrecostos fiscals de l'estat espanyol en els productes que ven a Espanya, ara que ja té competència directa dels productes europeus? Espanya ja és un mal negoci per a Catalunya. I els productes catalans que ara són competitiu a Espanya ho continuaran sent en el cas d'una Catalunya amb veu pròpia a Brussel·les.

El dilema Catalunya-Espanya que Ribó assenyala com un del *handicaps* del partit acabarà dinamitant l'opció. La lògica xovinista d'Anguita i Almeida, que, quan veu un català, ja el situa en el bàndol dels explotadors i per tant el considera incapaç de governar en el Madrid solidari, s'imposarà al ni carn ni peix del PSUC-Iniciativa.

Quan Esquerra sigui capaç encara més d'unificar el discurs nacional amb totes les preocupacions quotidianes dels sectors populars s'acostarà l'hora de la majoria social i de govern. Llavors esperem que Ribó hagi triat camp en les files de l'única esquerra que històricament ha governat a Catalunya. Abans, haurem tornat a discutir de quina esquerra parlem, senyor Ribó.

Josep Huguet i Biosca
Secretari General Adjunt
d'Imatge i Publicacions d'ERC

Amadeu sàdic

Amadeu Fabregat no és Proust, Karl Kraus o Bernhard. Amadeu Fabregat tampoc no és Capote, Wilde o Gore Vidal. Amadeu Fabregat ni tan sols és Terenci Moix. Amadeu Fabregat és director general de Canal Nou, la nostra penitència quotidiana, occitana.

¿Com és possible que el més dotat, de bon tros, escriptor valencià de la nostra generació esdevinga un penible lizondista *telecinco*? Fabregat no podia arribar a ser un Proust, i, a Déu gràcies, tampoc un Bernhard. Però en Fabregat hi havia prou fusta d'escriptor per a ser un Kraus, un Capote, un Wilde, o, si més no, un Moix valencià. No ho va ser i tots hi vam perdre, ell i nosaltres: baratar capotes per lizondos és un pèssim negoci, es mire per cantó que es mire, incloent-hi Burjassot.

Si la premissa és correcta –Amadeu hauria pogut ser un bon escriptor–, i ho és, a tots els meus efectes, les preguntes s'imposen ineludibles. ¿Per què fracassa Amadeu com a escriptor? ¿Per què s'hi estavella? ¿Per què hi falla? ¿Hi falla per misàntrop? Kraus ho era. ¿Hi falla per grimpaire social? Proust ho era. ¿Hi falla per frívol? Wilde n'era un príncep. ¿Hi falla per provocar? Capote ho era fins l'extenuació. Al meu parer, Amadeu hi falla per por i ressentiment.

Per por, o per comoditat, vaja vostè a saber, en arribar a l'edat provectora, després d'una estrident etapa de periodista-desperta-ferro, Fabregat tria: entre el fuetejar-se masoquista de l'escriptura (Fabregat, lector voraç, coneix bé l'esborrador pròleg de Capote a *Música per camaleons*) i la direcció general de Canal Nou, ell ho veu amb una claredat àrtica. Fabregat no vol viure exiliat en la inclement perifèria com Kraus. Fabregat no vol anar a la presó, ni que hi mane Toni Asuncion, com Wilde. Fabregat no vol morir asmàtic i infectat d'amor com Proust. Fabregat no vol passar-se cinc anys pegant bacs pels deserts de Kansas com el sangfreda i capalent de Capote. Fabregat tria la moqueta –i no seré jo qui li ho retraga, només me'n lamenta.

Ressentit i no sense raons. L'espectacular fracàs de *Falles folles fetes foc* –el llibre menys llegit i més escarnit de la literatura catalana al País Valencià– és una ferida lluminosa que Fabregat, gens ascètic, transporta ressentit. Un ressentiment que, als seus ulls, el legítima en la seua deserció de l'escriptura –¿on vaig jo amb aquesta púrria d'indocumentats?–, i l'orienta en el seu produir-se com a sàdic gestor de Canal Nou.

Professe la convicció que bona part de la diguem-ne programació que Fabregat hi perpetra ho fa pensant en allò que més pot fotre els nacionalistes valencians –el seu desafecte públic literari. Només així resulta entenedora com és ara l'oceànica transmissió de corregudes de bous des de Lima –sí, senyor, Lima, Perú–, o l'atroç tortura que signifiquen les pel·lícules de Cantinflas –aquell maxiespanyol exasperat i exasperant–, o la pertinaç urticària dels dissabtes a la nit amb *José Luis y sus muñecos* –que tant de bo acabe com el doctor Frankenstein. Per les traces, profunda i incandescent va ser la ferida que vam inflingir a Amadeu. S'ho cobra ben cobrat, l'implacable Fabregat, per Sade.

Tot i això, aquesta patètica i tronadeta tragicomèdia d'amor i odi que protagonitzem Amadeu i nosaltres pots ser tinga un final improbable però decididament engrescador. ¿Què passaria si un dia, ric i famós, Amadeu tornara a traure el fuet del cofre? ¿S'imaginem com seria una crònica íntima i intimidatòria de la barroca transició valenciana i del letàrgic lermisme imperant escrita pel Bufó Major del Regne? –dit siga amb tots els respectes: ¿què, si no genials bufons, foren Capote, Proust o Wilde? Ens podríem trobar davant d'unes *Pregàries ateses*, ara sí, corrosives i reeixides, ben segur més krausianes que proustianes. Una bomba carregada de literatura i vidriol.

Sàdic com ell, només pensar-hi, em fa feliç.

Vicent Martí
Tinent d'alcalde nacionalista de
l'Ajuntament d'Altea (PVN)